

NIKOLICS PATRIK

Magyar-dráma
 Osztatlan, 9. félév
 Szegedi Tudományegyetem
 Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Szalisznyó Lilla (PhD)
 tudományos munkatárs, SZTE BTK

„A SZÉP ASSZONY, MÖG AZ BOR” GÁRDONYI GÉZA A BOR CÍMŰ SZÍNműVÉNEK ŐSBEMUTATÓJA ÉS KIADÁSTÖRTÉNETE

Kulcsszavak: A bor; Gárdonyi Géza; színháztudomány

„Művészi minden ízében, mert mérsékelt és igaz.”

Gárdonyi Géza A bor című színdarabjának kiadás- és előadástörténete

Gárdonyi Géza irodalmi sikere elsősorban epikájában bontakozott ki, holott a 20. század elején a Nemzeti Színház egyik legsikeresebb drámaírója is volt, formabontó ötleteinek és témaválasztásainak köszönhetően. Ennek okán dolgozatom célja A bor című drámája ősbemutatójának életre keltése, valamint kiadás- és előadástörténetének bemutatása. Az 1901. március 29-én bemutatott darab a Nemzeti Színházban hatalmas sikert aratott, évtizedekig műsoron tartották, utolsó előadása 1937. november 29-én volt. A dráma az író azonos címet viselő novellájának a színpadi adaptációja, így lényegi elemzési szempontja a dolgozatomnak az, hogy Gárdonyi miként alakította át epikus művét drámává, hogyan értelmezte újra novellája cselekményét, szereplőit és helyszíneit. Különösen érdekes, hogy valamennyi szereplőjét dél-alföldi dialektusban beszélteti, megtörve azt a magyar drámatörténeti hagyományt, amelyben csak egyes karakterek, epizódfigurák beszéltek valamely nyelvjárásban, s ők is csak azért, hogy színesebbé, egyedivé váljanak. Egy fejezetben a dráma kiadásainak összehasonlításaival foglalkozom, ugyanis a második és harmadik kiadás nem az első utánnyomása volt. Ebben a színházközei elemzésben ennek azért lehet jelentősége, mert Gárdonyi nyomon követte a dráma előadásait, és benyomásait a soron következő kiadásokba rendezői intelemként beépítette. A szereplők jelmezeinek és az előadás díszleteinek bemutatásához feltártam az ősbemutató kapcsán a Nemzeti Színház iratanyagában fennmaradt kéziratos jelmez- és díszletjegyzéket, illetve a szereplőkről készült jelmezes fényképeket. Végezetül a darab kritikai fogadtatását tekintem át.